

แบบฟอร์ม รายงานผลโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๙

- **กลุ่มงาน/ฝ่าย :** คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข อำเภอสะเดา
- **ชื่อโครงการ :** โครงการพัฒนาร้านค้าคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล (Grocery Store – Rational Drug Use: G-RDU) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ อำเภอสะเดา
- **ผู้รับผิดชอบโครงการ :** คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข อำเภอสะเดา
- **หลักการและเหตุผล :**

การส่งเสริมให้ร้านชำจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องและปลอดภัย เป็นมาตรการสำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน นอกจากนี้การพัฒนาร้านชำให้เป็นร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล (Grocery Store – Rational Drug Use: G-RDU) จะช่วยให้เจ้าของร้านมีความรอบรู้ในการเลือกจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างถูกต้อง สามารถให้ข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้บริโภคในการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างเหมาะสม และลดความเสี่ยงต่อการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ผิดกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น

ปัจจุบันอำเภอสะเดา มีร้านชำทั้งหมด ๔๗๓ ร้าน จากการดำเนินงานที่ผ่านมา มีร้านชำที่ผ่านการประเมินร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล (Grocery Store – Rational Drug Use: G-RDU) จำนวน ๔๘ ร้าน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๕ ของร้านชำทั้งหมดในอำเภอ เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนความปลอดภัยด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและขยายผลเพิ่มร้านค้าคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล (Grocery Store – Rational Drug Use: G-RDU) คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข อำเภอสะเดา จึงจัดทำโครงการพัฒนาร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล (Grocery Store – Rational Drug Use: G-RDU) ขึ้น โดยอาศัยกลไกความร่วมมือระหว่างเภสัชกรผู้รับผิดชอบงานคุ้มครองผู้บริโภค งานเภสัชกรรมปฐมภูมิ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอสะเดา ในการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. และผู้ประกอบการร้านชำ ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริมการเลือกซื้อเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัย และสร้างระบบในการสำรวจติดตาม และประเมินร้านชำตามเกณฑ์มาตรฐาน G-RDU เพื่อให้เกิดการพัฒนา ที่เป็นรูปธรรม สร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างยั่งยืนในชุมชน

- **วัตถุประสงค์โครงการ :**

๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการร้านชำ ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง และการใช้ยาสมเหตุผล

๒. เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. ท้องถิ่น และผู้นำชุมชนในการเฝ้าระวังและพัฒนาร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล

๓. เพื่อป้องกันและลดปัญหาการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ผิดกฎหมายและไม่ปลอดภัยในร้านชำ

- **เป้าหมาย/ตัวชี้วัด (ทุกตัว) :**

ร้อยละ ๒๐ ของร้านชำทั้งหมดในอำเภอผ่านเกณฑ์ร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล (Grocery Store – Rational Drug Use: G-RDU)

- **ระยะเวลาการดำเนินงานโครงการ :**

เดือนธันวาคม ๒๕๖๘ – พฤษภาคม ๒๕๖๙

- **วิธีประเมินผลโครงการ :**

๑. การวัดความรู้ก่อนและหลังการอบรม
๒. การประเมินผลร้านชำด้วยแบบประเมินร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล G-RDU

- **แหล่งงบประมาณ/งบประมาณโครงการ :**

เงินรายได้จากการดำเนินงานตามภารกิจในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา บัญชีเงินฝากคลังของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ชื่อบัญชี “บัญชีเงินรายได้จากการดำเนินงานของส่วนราชการ” รหัสเงินฝากคงคลัง ๑๐๗๙๖ จำนวน ๑๓,๒๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสามพันสองร้อยบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้

๑. ประชุมวางแผนและเตรียมการโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอร่วมกับเภสัชกรโรงพยาบาล และตัวแทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

- ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ๒๕ บาท x ๑๕ คน x ๒ มื้อ	เป็นเงิน	๗๕๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๗๐ บาท x ๑๕ คน x ๑ มื้อ	เป็นเงิน	๑,๐๕๐ บาท
	รวมเป็นเงิน	<u>๑,๘๐๐ บาท</u>

๒. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ แก่ เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการร้านชำ

- ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ๒๕ บาท x ๙๐ คน x ๒ มื้อ	เป็นเงิน	๔,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๗๐ บาท x ๙๐ คน x ๑ มื้อ	เป็นเงิน	๖,๓๐๐ บาท
- ค่าวิทยากรบรรยาย ๖๐๐ บาท x ๑ คน x ๑ ชั่วโมง	เป็นเงิน	๖๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑๑,๔๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๓,๒๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสามพันสองร้อยบาทถ้วน)

โดยทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยกันได้

- **ผลการใช้จ่าย :**

๑. ประชุมวางแผนและเตรียมการโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอร่วมกับเภสัชกรโรงพยาบาล และตัวแทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

- ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ๒๕ บาท x ๑๕ คน x ๒ มื้อ	เป็นเงิน	๗๕๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๗๐ บาท x ๑๕ คน x ๑ มื้อ	เป็นเงิน	๑,๐๕๐ บาท
	รวมเป็นเงิน	<u>๑,๘๐๐ บาท</u>

๒. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ แก่ เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการร้านชำ

- ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ๒๕ บาท x ๙๐ คน x ๒ มื้อ	เป็นเงิน	๓,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๗๐ บาท x ๙๐ คน x ๑ มื้อ	เป็นเงิน	๔,๙๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน	<u>๘,๔๐๐ บาท</u>

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๒๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นพันสองร้อยบาทถ้วน)

- **ผลการดำเนินงานโครงการ :**

๑. ประชุมวางแผนและเตรียมการโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอร่วมกับเภสัชกรโรงพยาบาล และตัวแทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๕ คน ผลการประชุมวางแผนเตรียมการ ภาคผนวก ๑

๒. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาร้านค้าคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล แก่เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. และผู้ประกอบการร้านค้า วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๙ ณ ห้องประชุมณพเก้า สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสะเดา มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๗๐ คน โดยวิทยากรจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ได้แก่ ภก.ศุริพัธ แจ่มใจ เกสัชกรชำนาญการ และ ภญ.เบญญา คงแยม เกสัชกรปฏิบัติการ ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติผ่านระบบออนไลน์ (WebEx) (ปรับแนวทางการอบรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ความไม่สงบในตะวันออกกลาง) เนื้อหาการอบรมประกอบด้วย

- การเสริมสร้างความรอบรู้ด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- การจำหน่ายยาในร้านค้าที่ถูกต้อง
- การเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์อาหาร และเครื่องสำอางที่ผิดกฎหมาย
- หลักเกณฑ์ร้านค้าคุณภาพประเภทการใช้ยาสมเหตุผล (G-RDU)

ผลการทำแบบทดสอบความรู้ด้านสุขภาพและผลิตภัณฑ์สุขภาพของผู้เข้าอบรม

ก่อนอบรม จำนวนผู้ทำแบบทดสอบ ๕๓ ราย มีคะแนนเฉลี่ย ๕.๕๐ คะแนน

หลังอบรม จำนวนผู้ทำแบบทดสอบ ๕๗ ราย มีคะแนนเฉลี่ย ๘.๐๙ คะแนน

๓. ลงพื้นที่สำรวจและตรวจประเมินร้านค้าโดยเจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร่วมกับ อสม. ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตามแบบตรวจประเมินร้านค้าคุณภาพ G-RDU

๔. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

● อภิปรายผล :

๑. ผลการดำเนินงาน

- การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาร้านค้าคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล แก่เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. และผู้ประกอบการร้านค้า การเฝ้าระวังและลดความเสี่ยง ผลการทำแบบทดสอบความรู้ด้านสุขภาพและผลิตภัณฑ์สุขภาพของผู้เข้าอบรม

ก่อนอบรม จำนวนผู้ทำแบบทดสอบ ๕๓ ราย มีคะแนนเฉลี่ย ๕.๕๐ คะแนน

หลังอบรม จำนวนผู้ทำแบบทดสอบ ๕๗ ราย มีคะแนนเฉลี่ย ๘.๐๙ คะแนน

- การยกระดับความรู้: ผู้ประกอบการร้านค้ามีความรอบรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทราบถึงหลักการคัดเลือกยาและผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัย ผ่านเกณฑ์การประเมินร้านค้า GRDU ร้อยละ ๒๗.๙๘
- ระบบข้อมูลที่ชัดเจน: มีการประเมินร้านและบันทึกข้อมูลผ่าน โปรแกรมระบบเฝ้าระวังยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน (G-RDU) อย่างเป็นระบบ

๒. ปัญหาและอุปสรรค

- ข้อจำกัดด้านความรู้ของผู้ประกอบการ: ผู้ประกอบการร้านค้าส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ หรือไม่มีพื้นฐานด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทำให้ขาดความเข้าใจในการจำแนกประเภทยา (ยาสามัญประจำบ้าน , ยาอันตราย)
- ขาดการบังคับใช้กฎหมายที่ต่อเนื่อง: ขาดการติดตามประเมินผลและบทลงโทษที่ได้เด็ดขาดสำหรับร้านค้าที่กระทำผิดซ้ำซาก
- ปัญหาเทคโนโลยี: ผู้ประเมินประสบปัญหาในการใช้งานแอปพลิเคชันหรือระบบ G-RDU เพื่อตรวจสอบผลิตภัณฑ์

๓. ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

- การสร้างความรอบรู้และความตระหนัก: สื่อที่เข้าใจง่าย เช่น ป้ายเตือนยาอันตราย และโปสเตอร์

- ใช้กลไกชุมชนและท้องถิ่น: บูรณาการร่วมกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และ อสม. ในการ สอดส่องดูแล สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในระดับพื้นที่
 - การนำเทคโนโลยีมาช่วย: พัฒนาตัว โปรแกรมระบบเฝ้าระวังฯ (G-RDU) ให้ใช้งานง่ายขึ้น
- **ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ :**
 ๑. ผู้ประกอบการร้านชำมีความรอบรู้ด้านการใช้ยาและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง
 ๒. ร้านชำในพื้นที่อำเภอเป็นร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล (G-RDU) เพิ่มขึ้น
 ๓. ชุมชนมีระบบเฝ้าระวังความปลอดภัยจากการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ
 ๔. ประชาชนได้รับการคุ้มครองด้านความปลอดภัยยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ
 - **ภาคผนวก :**
 - ภาคผนวก ๑ รายงานการประชุมเตรียมการดำเนินงานโครงการร้านชำ GRDU
 - ภาคผนวก ๒ ภาพกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล แก่เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. และผู้ประกอบการร้านชำ
 - ภาคผนวก ๓ กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาร้านชำคุณภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล แก่ เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. และผู้ประกอบการร้านชำ
 - ภาคผนวกที่ ๔ รายงานผลการประเมินร้านชำ GRDU อำเภอสะเดา ปีงบประมาณ ๒๕๖๙